

6. СПРОЩЕННЯ В ГРУПАХ ПРИГОЛОСНИХ

- зумовлене характером звукосполучень приголосних, темпом мовлення та іншими факторами

Спрощення в групах приголосних

1. Закріплені правописом:

/ЗК/ ← /ЗКН/:	бризк - бризнути
/ЗН/ ← /ЗДН/:	пізно ← поздно, виізний
/ЖН/ ← /ЖДН/:	кожний ← кожdneyи, тижня
/СН/ ← /СКН/:	тиснути ← тискнути, блиснути
/СН/ ← /СЛН/:	масний ← масльнии, ремісник – ремесло
/СН/ ← /СТН/:	чєсний ← чьстьныи
/СЛ/ ← /СТЛ/:	щасливий ← счастливый, слати
/С'К/ ← /СТС'К/:	міський ← мѣстьскыи !!! туристський вимовляємо /турис'кий/
/СЦ/ ← /СТЦ/:	місце ← мѣстьце
/НЦ/ ← /ЛНЦ/:	сонце ← сьльньце
/РЦ/ ← /РДЦ/:	серце ← сьрдьце
/НЧ/ ← /РНЧ/:	гончар ← гьрньчарь
/СКЛ/ ← /СТКЛ/:	скло ← стькло

!!! Але Т **ЗБЕРІГАЄТЬСЯ**: кістлявий, пестливий, хвастливий, зап'ястний, хвастнути, хворостняк, шістна́дцять.

!!! Але К **ЗБЕРІГАЄТЬСЯ**: ви́пуск – випускний, пропускний, виск – віскнути, риск – рискнути, тоскно, скна́ра, скніти.

2. В **прикметниках**, утворених від іменників іншомовного походження з кінцевим **СТ**, літера **Т** у групі приголосних **СТН** зберігається, хоча при вимові звук не вимовляється: контра́ст – контра́стний, бала́ст – бала́стний, форпо́ст – форпо́стний, аванпо́ст – аванпо́стний і под.

3. Слова, утворені за допомогою суфіксів **-ськ-**, **-ств-** від іншомовних твірних оснóв з кінцевими групами приголосних: в усному мовленні спрощуються, а на письмі передаються без винятків: /студє́н'с'кий/ - студє́нтський, /агє́нство/ - агє́нтство, фаши́стський, ілюзіо́ністський.

ЗАВДАННЯ

1. Вставте у слова, де треба, пропущені букви; з'ясуйте, при словотворенні чи при словозміні відбувся збіг кількох приголосних:

корис...ливий, облас...ний, пєс...ливий, перс...ні, піз...ний, зліс...ний, перєхрес...ний, сер...це, ненавис...ний, кіс...лявий, свис...нути, безвиїз...но, балас...ний, шіс...на́дцятий, кож...ний, шелєс...нути, улєс...ливий, захис...ний, якіс...ний, випус...ний, гіган...ський, заміс...ник

2. Утворіть прикметники від поданих іменників, поясніть правопис:

тури́ст, честь, швидкі́сть, сові́сть, контра́ст, нена́висть, ви́пуск, гіга́нт, до́блесть, злі́сть, альпіні́сть, ща́стя, об'ї́зд, по́чєсть, безсмє́ртя, при́крість.

Літ-ра: Український правопис, с. 21, Лобода-Скуратівський, с. 25, 178, табл. 18, Плющ, 38-39